

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
25 november 2014

Ons kenmerk
MO10/14.0011474

Contactpersoon
Otto Ritsema

Onderwerp
Ontwikkelingen passend onderwijs

Datum uw brief

Doorkiesnummer
(024) 3292465

Geachte leden van de raad,

Tijdens de raadsvergadering van 9 juli 2014 heeft uw raad zorgen geuit over de invoering van Passend Onderwijs. Specifiek gaat uw zorg uit naar leerlingen die geen passend aanbod binnen het reguliere onderwijs krijgen en daardoor mogelijk thuiszitten. De portefeuillehouder Onderwijs heeft toegezegd uw raad hierover in oktober te informeren. Met deze brief willen wij u informeren over het aantal thuiszittende jongeren en welke acties wij hiertoe hebben ondernomen. Tevens beschrijven we het proces dat we de afgelopen maanden en komende periode met het onderwijs doorlopen om Passend Onderwijs op een goede wijze te laten landen.

Aantal thuiszitters

Bureau Leerplicht houdt vanuit haar wettelijke taak voortdurend bij welke jongeren leerplichtig zijn (4-18 jaar) en op dat moment geen onderwijs genieten. De jongere staat dan niet (meer) ingeschreven op een school (absoluut verzuim), of de jongere staat wel ingeschreven maar is niet aanwezig (relatief verzuim).

Op 1 oktober¹ waren 21 jongeren woonachtig binnen de regio Nijmegen absoluut verzuimend en thuiszitter. In het primair onderwijs zijn op dit moment geen thuiszitters. Via het project 'De Overstap' volgen we alle jongeren die van het VO overstappen naar vervolgonderwijs. Dat waren er dit jaar 2385. Op 1 oktober 2014 zat naar boven afgerond 1% van de jongeren thuis.

We hebben helaas geen vergelijkende cijfers van het aantal thuiszitters op 1 oktober vorig jaar, waardoor we niet kunnen stellen of er sprake is van een stijging of daling van dit aantal. Wel administreert bureau Leerplicht Nijmegen vanaf dit schooljaar het aantal thuiszittende jongeren gedetailleerder, zodat deze ontwikkeling in de tijd beter gevolgd kan worden.

¹ Het aantal jongeren dat thuiszit of dreigt thuis komen te zitten, is een dynamisch cijfer. We hebben daarom gekozen voor de stand per 1 oktober, omdat dit het moment is waarop er voor scholen nog de mogelijkheid is bekostigd onderwijs voor deze kinderen te realiseren.

Vervolgvel

1

Bureau Leerplicht ziet dat van de 21 jongeren (1% van het aantal overstappers naar het MBO²) het merendeel thuis komt te zitten wanneer zij vanuit het VO willen overstappen naar het MBO maar het daar niet (direct) tot een inschrijving komt. Het betreft zowel jongeren die het VO afgrond hebben met een diploma, als ook jongeren zonder VO-diploma. Het betreft bijvoorbeeld jongeren die:

- *Geen goede indruk hebben kunnen achterlaten tijdens de intake;*
Sommige jongeren zijn soms niet in staat duidelijk te maken waarom ze voor een opleiding kiezen (motivatie), of dat ze voldoende in hun mars hebben om de opleiding te volgen en voltooien. Er zijn cases bekend waarbij het MBO hen dan afwijst.
- *Een grote taalachterstand hebben;*
Dit betreft met name leerlingen die van de Internationale Schakelklas afkomstig zijn. Dit zijn jongeren die met hun ouders naar Nederland gekomen/gevlucht zijn. Het is gelet op de achtergrond en problematiek van deze jongeren soms lastig hen in twee tot drie jaar tijd de Nederlandse taal volledig te beheersen. Bij aanmelding bij het MBO, krijgen zij soms te horen dat hun taalniveau nog niet voldoende is.
- *Een stoornis of beperking hebben, of niet schoolbaar worden geacht;*
Er zijn jongeren die het VO hebben doorlopen en een diploma hebben, maar in verband met het type stoornis of zwaarte ervan niet toegelaten worden tot een opleiding aan het MBO. Zo is een jongere afgewezen voor een specifieke opleiding in verband met zijn beperking. De combinatie van beperking en opleiding zouden niet samen gaan, terwijl jongere enkel gemotiveerd was voor deze ene opleiding. Na aanmelding bij andere opleidingen is jongere afgewezen op gebrek aan motivatie of niet aansluitend vakkenpakket in vooropleiding. Via ROC4Competence wordt bekeken of jongere alsnog overstap naar andere ROC-opleiding kan en wil maken.

Daarnaast zijn er enkele situaties van thuiszitten ontstaan door:

- Het handelen van ouders; zij schrijven hun kind vooruitlopend op een verhuizing niet in. Ook nieuwkomers zijn soms niet bekend met hoe het onderwijssysteem werkt.
- Samenwerking tussen instanties; Het komt voor dat er wachtlijsten zijn of dat er ergens een radertje niet goed loopt. Het duurt dan langer voordat de jongere weer naar school kan, omdat onderliggende problematiek eerst opgelost moet worden of de hulpverlening nodig is om jongere te behouden voor het onderwijs.

Op grond van bovenstaande zien we niet zozeer dat jongeren thuis komen te zitten door effecten van invoering van passend onderwijs. Het zwaartepunt zit op dit moment in de transitie naar vervolgonderwijs. Op basis van signalen uit het onderwijs zelf, kunnen we nog niet stellen dat we nu al een goed beeld hebben van de effecten van passend onderwijs op het aantal thuiszitters. Juist gedurende dit schooljaar zal duidelijk worden of leerlingen een passende plek hebben gekregen en of ze voldoende ondersteuning vanuit school ontvangen.

² Afgelopen schooljaar stapten in totaal 2385 jongeren over van VO naar vervolgonderwijs. Van deze doelgroep stapten er 1798 over naar het MBO. Ongeveer 1% van deze populatie zat op 1 oktober 2014 thuis.

Wat doen we om deze situaties aan te pakken of op te lossen?

Iedere jongere die thuis zit terwijl hij of zij recht heeft op onderwijs, is er één te veel. Als gemeente doen we er dan ook alles aan om samen met het onderwijs hier oplossingen voor te vinden. We doen dit via verschillende wegen.

Bureau Leerplicht volgt (de situatie van) leerlingen die verzuimen of niet ingeschreven staan. Vanuit hun wettelijke taak kunnen zij scholen en/of ouders aanspreken en bewegen tot actie. Maar niet in alle gevallen zijn we via deze weg in staat een oplossing voor thuiszittende jongeren te vinden. Dit zijn met name situaties waarbij jongere het VO met diploma hebben afgerond, of het voor de jongere zelf beter kan zijn om alvast over te stappen naar het MBO, maar er geen vervolgonderwijs op het MBO mogelijk is. In deze gevallen spreken wij het onderwijs aan op hun verantwoordelijkheid. Dit doen wij bestuurlijk in overleg met het VO en MBO. Aandachtspunten in deze gesprekken zijn voor ons het realiseren van de 'warme overdracht' van leerlingen van VO naar MBO, maar ook tijdige oriëntatie op het VO in het kiezen van een (beroepsgerichte) opleiding op het MBO, met een passend arbeidsmarktperspectief.

Tegelijkertijd handelen we ook concreet, bijvoorbeeld in het geval van de Entree-opleiding. De invoering van de Entree-opleiding is inhoudelijk een verantwoordelijkheid van het MBO. Maar we zagen wel risico's. Daarom hebben we samen met het VO, MBO, REA-college, leerplicht, en jongerenloket besproken wat we gezamenlijk vanuit ieders verantwoordelijkheid kunnen doen om te voorkomen dat kwetsbare jongeren tussen wal en schip vallen. Uit een eerste analyse blijkt dat van de 180 aanmeldingen (momentopname 1 oktober) er 120 geleid hebben tot een inschrijving Entree op ROC Nijmegen. Van 47 jongeren is duidelijk dat zij niet zijn toegelaten, dit om zeer diverse redenen:

- Ze zijn niet komen opdagen bij de intake (11), de opleiding ook bij een ROC in hun eigen regio zouden kunnen volgen (4), ouder dan 35 waren (4).
- De jongeren zouden nog een diploma op het VMBO kunnen halen (4). Deze jongeren zijn in overleg met het VO terugverwezen naar hun oude opleiding om alsnog een VMBO-diploma te behalen en daarna in te kunnen stromen op MBO-niveau 2,
- Het taalniveau was te laag (5). Zij zijn terugverwezen naar de Internationale Schakelklas.
- Een voortraject (bij het Flex-College) was nodig als voorbereiding op de Entree (2).
- De jongeren (6) werden niet leerbaar geacht en zijn niet geschikt voor het voortraject vanwege leeftijd boven 18 jaar.

Waar wij dachten dat grotere groepen jongeren niet toegelaten zouden worden tot de Entree-opleiding, valt dit op basis van deze momentopname relatief mee. Het ROC Nijmegen spant zich in ook kwetsbare doelgroepen de Entree te kunnen laten doorlopen. Maar we zijn er nog niet. Voor het vinden van oplossingen vaak maatwerk nodig is en partijen soms over hun grens moeten stappen om tot een oplossing te komen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen heeft aangekondigd dit najaar met een brief aan gemeenten te komen over de inzet richting kwetsbare doelgroepen. Wij zien deze brief met belangstelling tegemoet zodat we met het onderwijsveld samen verder kunnen bouwen aan oplossingen voor deze doelgroep.

Vervolgvel
3

Proces Passend Onderwijs

In 2014 is er op twee momenten op overeenstemming gericht overleg (OOGO) gevoerd tussen vertegenwoordigers van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en een delegatie van vier wethouders namens de 17 gemeenten in de passend onderwijsregio 2507.

In januari 2014 is het eerste OOGO gevoerd, voorafgaand aan het vaststellen van de ondersteuningsplannen voor het primair en voortgezet (speciaal) onderwijs. Tijdens dit overleg is nadrukkelijk de link gelegd tussen de invoering van passend onderwijs en de decentralisatie van de jeugdzorg. Vanuit de gedeelde ambitie om jonge mensen de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben - passend, dichtbij, tijdig en in een integraal aanbod - hebben de bestuurders een gezamenlijke ontwikkelagenda opgesteld. Op die agenda staan belangrijke onderwerpen, zoals het organiseren van de toeleiding naar zorg en ondersteuning, de communicatie met ouders en ook het verminderen van het aantal thuiszitters.

Begin oktober jl. is een tweede OOGO gevoerd. Dit keer voorafgaand aan het vaststellen van de jeugdplannen van de betrokken gemeenten in het kader van de decentralisatie van de Jeugdzorg per 1 januari 2015. Tijdens dit OOGO is uitgebreid stilgestaan bij de manier waarop we de toeleiding naar zorg en ondersteuning willen organiseren en de belangrijke opgave om de ondersteuning op school en in de thuissituatie beter op elkaar af te stemmen. Hierover worden voor het eind van het jaar concrete afspraken gemaakt.

Tijdens het volgende bestuurlijke overleg tussen de samenwerkingsverbanden en de betrokken gemeenten in het voorjaar van 2015 staan de onderwerpen thuiszitters, leerplicht en de gevolgen van de Participatiewet centraal. Dit bestuurlijk overleg zal onder andere in samenwerking met Bureau Leerplicht worden voorbereid.

Tot slot

De informatie op de gemeentelijke website over passend onderwijs hebben wij – mede op uw verzoek – inmiddels aangepast. In de tekst verwijzen we de lezer voor meer informatie expliciet naar de samenwerkingsverbanden, aangezien zij verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van passend onderwijs. Ook in de Brug zal de komende periode aandacht worden besteed aan passend onderwijs.

Uw raad heeft ons gevraagd periodiek geïnformeerd te worden over de ontwikkeling van het aantal thuiszittende jongeren. In maart/april 2015 informeren wij opnieuw uw raad. Er is dan ruim een half jaar verstreken in het schooljaar 2014-2015. Bovendien is er dan opnieuw bestuurlijk overleg met het onderwijs gevoerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg